

Otázka i odpověď zdařile srovnána v jednom oddílu v písni 178.

Když se v otázce do široka zakončuje za formou, v odpovědi sráží se týž nápěvek oddílový do stručnosti. Takové odlišování otázky a odpovědi sčasovkou slyšíme v čís. 244, 347, 417; novým zmocněným tonem odlišuje se otázka a odpověď v písních 396, 415.

Aby se odlišily obrazy srovnávané, oddělují se zdloženým tonem, na př. v písni 218

— »sú děvčátka ja - ko ma - li - na«

Podobně jest tomu v písni 420 b). Rovnost ve srovnání — »jako já« — vyjadřuje se stejným nápěvkem.

Změna okolností, nálady, jako v zrcadle se v písni zračí. Na př. v písni »Ona byla moje milá, už není« nová sčasovka padá na poslední slova. Tak i v písni 282.

Důvod žádosti vystaven v písni 448.

Žádost, jež hraničí na rozkaz, vystihnuta v písni 541, 903.

Obava, výstraha případně vyznívá v čís. 522, 806.

d) Příléhavost logické vazby slov k nápěvu lidových písní jest vysvětlitelná tím, že ji i na nápěvcích mluvy již vidíme. Ona potvrzuje, že vyrůstá lidová píseň na slově. Možno tu říci, že u kolébky myšlenky stojí již její nápěv.

Již prostý poměr podmětu a výroku nezůstává nepovšimnut, na př. v písních 267, 301.

Poměr slov i vět ve významu slučovacím, vylučovacím, odporovacím, příčinném atd. tak jadrným, úsečným způsobem se projadřuje, že i nápěvky stojí jako obraz vedle obrazu položené do zvláštních sčasovek, výtečně harmonicky omezených a slitých. Připomínáme tu obzvláště písně 372.

Obsahově závažné věty vyzdvihují se v čís. 425, 485, 516.

Hodí se k takové význačnosti typ kolečkový, na př. čís. 519, 520, 525b, 555, 623, 637, 661, 788, 801, 815. Jasný výraz logického pořádku jest na př. v písni 365. Znamenitě dokládají se vlastnosti dívčiny novou stručnou sčasovkou. Jest to citlivá píseň. Jest ale též v lidové poezii každá myšlenka jako obraz jasná, stručná, úsečná.

Věrný jest i výraz stejné logické hodnoty slov. Na př. v čís. 201, 207a), 210. Odpovídají stejné logické hodnotě stejné neb podobné nápěvky v čís. 262, 310, 577, 680.

Stejně samostatnosti jest nápěvek půloddílový, dodatečně shrnutou harmonickou silou po předvětí vyznívající, jako oddálené přídavné ve větách

jako voděnka
mezi břehama — studená,

jako lísteček
na rozmarýně — zeleném.